

P/9024854

**REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE**

10000 Zagreb, Ul. grada Vukovara 78, P.P. 1034
Telefon: 61 06 111, Telefax: 61 09 201

KLASA: 322-01/23-01/60
URBROJ: 525-09/557-23-155
Zagreb, 20. prosinca 2023.

**Ovlaštene veterinarske organizacije – svima
Veterinarski inspektori Državnog inspektorata – svima**

PREDMET: Uputa za provedbu kliničkih pregleda prema Naredbi o mjerama kontrole za suzbijanje afričke svinjske kuge u Republici Hrvatskoj
- daje se

Poštovani,

U odnosu na odredbe Naredbe o mjerama kontrole za suzbijanje afričke svinjske kuge u Republici Hrvatskoj („Narodne novine“, broj 147/23) kojom je određena provedba kliničkih pregleda na afričku svinjsku kugu u nastavku dajemo sljedeću Uputu.

Klinički pregledi svinja provode se prije premještanja svinja u klaonicu ili na druge objekte u skladu s izuzećima predviđenim člankom 3. Naredbe, prije klanja za vlastite potrebe (članak 5. stavak 2. Naredbe) te, prije prikupljanja zametnih proizvoda (članak 7. Naredbe).

Klinički pregled provodi se na način da se prvo uzimaju podaci za cijeli objekt (sve svinje na objektu) za proteklih 15 dana kako bi se procijenio opći status cijelog stada odnosno svih svinja na objektu. Potrebno je uzeti podatke o uginućima, pojavi bolesti, pobačajima te drugim neuobičajenim pojavama, poput smanjenog unosa hrane i/ili vode, neuobičajenog ponašanja svinja i sl. Ako na objektu ima više epidemioloških jedinica (staja/zgrada/nastambi) podaci se moraju uzeti za svaku epidemiološku jedinicu. Prikupljanje i provjera predmetnih podataka provodi se uvidom u propisane evidencije na objektu te kada je potrebno, obilaskom svih staja/zgrada/nastambi u kojima se drže svinje.

Pojedinačni klinički pregled svinja mora uključiti i termometriranje te bilježenje tjelesne temperature.

Klinički pregled bilježi se na obrascu iz privitka ove Upute tako da se u rubriku nalaz ubilježe identifikacijske oznake pregledanih svinja i izmjerena tjelesna temperatura te drugi uočeni znakovi ako ih je bilo.

Ako su svinje označene tetovirnim brojem ili još nisu označene, potrebno ih je prilikom pregleda označiti privremenom oznakom (stočnim markerom).

U broj svinja koji služi za određivanje odgovarajućeg broja uzoraka prema tablici prevalencije ne ubraja se sisajuća prasad.

Provedba kliničkih pregleda

1. Klinički pregled prije premještanja svinja: mora uključiti i odgovarajući broj svinja koje se premještaju prema sljedećim primjerima:
 - objekt ima 4 zasebne zgrade (tovilišta) u svakoj ima 500 svinja; svinje koje se premještaju su iz dvije zgrade; uzimaju se podaci za cijeli objekt (sve svinje) tako da se za svaku zgradu pregledaju sve potrebne evidencije o proizvodnji; izračunava se broj svinja za svaku zgradu iz kojeg se premještaju svinje što prema 10% iznosi 28 svinja u svakoj zgradi; ukoliko je moguće odvojiti svinje koje se premještaju tada se klinički pregleda 28 svinja koje će se premještati u svakoj zgradi, ako ne, nasumično se odabire 28 svinja iz svake zgrade iz kojeg se svinje premještaju; ili ako su svinje već odvojene u zasebni odjeljak, pregledava se 56 svinja u tom zasebnom odjeljku
ili
 - objekt ima jednu zgradu u kojoj se drže sve kategorije svinja: krmače, nazimice, tovljenici, nerast i prasadi; sveukupno ih je 117, od čega 24 sisajuće prasadi; premješta se 10 tovljenika; uzimaju se podaci za cijeli objekt; izračunava se broj svinja koje je potrebno klinički pregledati ($117-24=93$) što je za 93 svinje prema 10% prevalenciji 25 svinja; pregledava se svih 10 tovljenika koji se premještaju i još 15 nasumično odabranih svinja na objektu tako da se ravnomjerno zastupe sve držane kategorije
ili
 - objekt ima jednu zgradu s ukupno 350 tovljenika koji se svi premještaju; uzimaju se podaci za cijeli objekt i izračunava broj svinja koje je potrebno klinički pregledati, a to je 28 svinja; nasumično se odabire 28 tovljenika za pregled; ako zgrada ima 4 odjeljka, onda se tih 28 svinja raspoređuje po sva 4 odjeljka; klinički se pregledava 7 svinja u svakom odjeljku.
Ovlašteni veterinar može izdati svjedodžbu o zdravstvenom stanju za premještanje svinja, isključivo ako kliničkim pregledom nisu utvrđeni klinički znakovi bolesti.
2. Klinički pregled svinja prije klanja za vlastite potrebe obuhvaća klinički pregled s termometriranjem **svih svinja namijenjenih klanju** u sljedećih 24 sata uz prethodnu procjenu općeg statusa cijelog stada (svih svinja) na predmetnom objektu. Ovlašteni veterinar dužan je u registar svinja na objektu (farmska knjiga) upisati datum i rezultat pregleda te ako je rezultat pregleda povoljan upisati napomenu „Nema zapreke za klanje svinja za vlastite potrebe“. Također, prilikom svakog kliničkog pregleda prije klanja svinja za vlastite potrebe, potrebno je naglasiti značenje pojma “klanje za vlastite potrebe“ te uputiti subjekta u sve propisane odredbe i zabranu prodaje mesa i mesnih proizvoda izravno iz objekta na kojem se drže svinje.
3. Klinički pregledi svinja u objektima za prikupljanje zametnih proizvoda provode se na svim svinjama koje se drže na tom objektu u odgovarajućim vremenskim razdobljima te obavezno na svinjama od kojih se prikupljaju zametni proizvodi 24 sata prije prikupljanja. Klinički pregledi, vođenje evidencije i prikupljanje zametnih proizvoda provode se u skladu s odredbama Delegirane uredbe Komisije (EU) 2020/686 o dopuni Uredbe (EU) 2016/429 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu odobravanja objekata za zametne proizvode i zahtjeva u pogledu sljedivosti i zdravlja životinja za premještanja zametnih proizvoda određenih držanih kopnenih životinja u Uniji te ostalih propisa kojima se uređuje područje zametnih proizvoda.

U slučaju da se kliničkim pregledom utvrde klinički znakovi bolesti te druge neuobičajene pojave poput smanjenog unosa hrane i/ili vode, neuobičajenog ponašanja svinja i sl. te ako je u proteklih 15 dana bilo pobola, pobačaja i/ili uginuća svinja koji mogu upućivati na ASK, postavlja se sumnja na ASK te se provodi klinički pregled svinja na cijelom objektu na broju određenom prema 5% prevalenciji uz uzorkovanje svinja u broju određenom prema 10% prevalenciji, a koji obavezno uključuju uzorke krvi od klinički bolesnih svinja i uzorke slezena od svih uginulih svinja.

Osim kliničkih pregleda obaveznih prema Naredbi, kliničkih pregleda i uzorkovanja pri postavljanju sumnje na ASK od strane ovlaštenog veterinar, klinički pregledi i uzorkovanje provode se i na objektima za koje se na temelju informacija prikupljenih epidemiološkim istraživanjem i na temelju utvrđenog činjeničnog stanja, postavi sumnja na ASK, što rješanjem određuje veterinarski inspektor.

Pakiranje i dostava uzoraka do laboratorija

Uzorke uzete u svrhu pretraživanja na afričku svinjsku kugu potrebno je prije otpreme:

- pravilno označiti
- pohraniti i prevoziti u nepropusnim spremnicima
- držati u pakiranju u kojem se za održavanje niske temperature koriste ledeni ulošci ili suhi led
- ako se radi o uzorcima tkiva i organa, smjestiti ih u zasebne, zapečaćene i propisno označene plastične spremnike (kutijice); spremnici se zatim smještaju u veće spremnike obložene dovoljnom količinom upijajućeg materijala za zaštitu od oštećenja i za upijanje u slučaju cijeđenja
- isporučiti u laboratorij što je brže moguće te držati pri temperaturi hladnjaka do dostave u najbliži laboratorij
- kad god je to moguće, prevoziti putem odgovorne osobe izravno u laboratorij, kako bi se osigurao brz i pouzdan prijevoz
- odgovorna osoba u prijemnom laboratoriju mora biti pravovremeno obaviještena o vremenu dostave uzoraka
- uzorak mora pratiti ispunjeni obrazac za uzorkovanje iz VETIs-a
- u slučaju da objekt nije registriran u VETIs (JRDŽ) uzorci se na laboratorijsko pretraživanje dostavljaju uz Labnar obrazac
- uzorke prikupljene na području Vukovarsko-srijemske i Osječko-baranjske županije ovlaštene veterinarske organizacije nakon uzimanja mogu dostaviti izravno u Veterinarski zavod Vinkovci koji će ih dalje brзом poštom uputiti u Hrvatski veterinarski institut Zagreb; u tu svrhu svi uzorci pristigli u Veterinarski zavod Vinkovci do 12:00 sati isti dan će biti poslani u Zagreb, a uzorci pristigli nakon tog roka biti će poslani sljedeći radni dan
- ako se uzorci šalju izravno iz ovlaštene veterinarske organizacije brзом poštom, vanjska strana paketa mora biti označena adresom odredišnog laboratorija, i mora biti vidljivo istaknuto sljedeće: „Životinjski patološki materijal; pokvarljivo; lomljivo; ne otvarati izvan laboratorija za ASK!“

Evidencija

O kliničkim pregledima i uzorkovanju ovlaštene veterinarske organizacije dužne su voditi evidenciju na Obrascu klinički pregled svinja AFRIČKA SVINJSKA KUGA iz privitka ove Upute.

Prilikom dolaska na objekt/lokaciju potrebno je pomoću mobilnog aparata očitati točne koordinate lokacije na kojoj se provodi klinički pregled te u određenim slučajevima uzorkovanje i navesti ih na Obrascu.

Biosigurnosne mjere

Tijekom obilazaka i provedbe kliničkih pregleda i kada je primjenjivo uzorkovanja, obavezna je primjena svih mjera biosigurnosti i korištenje jednokratne zaštitne obuće i odjeće koju je potrebno obući neposredno pri ulasku i skinuti neposredno pri izlasku iz dvorišta te odložiti u zasebnu PVC vreću koja se zatim na kraju rada neškodljivo uklanja (infektivni otpad). Ruke i obuću je potrebno dezinficirati pri svakom izlasku i ulasku iz dvorišta, a pribor i druga pomagala ili osobne predmete (npr. mobitel) nije dozvoljeno odlagati u prostoru dvorišta.

Prilikom svakog posjeta objektima na kojima se drže svinje subjekte je potrebno informirati o razlozima dolaska i ukratko o mjerama kontrole i sprječavanja afričke svinjske kuge i biosigurnosti.

S poštovanjem,

Prilog:

- Obrazac za klinički pregled svinja AFRIČKA SVINJSKA KUGA
- Tablica prevalencije

Dostaviti:

1. Državni inspektorat Republike Hrvatske, Šubićeva 29, 10 000 Zagreb
2. Hrvatska veterinarska komora, Heinzelova 55, 10 000 Zagreb
3. Hrvatski veterinarski institut, Savska cesta 143, 10 000 Zagreb
4. Veterinarski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Heinzelova 55, 10 000 Zagreb

**Obrazac za klinički pregled svinja
AFRIČKA SVINJSKA KUGA**

OBJEKT/SUBJEKT	JRB (JIBG) OBJEKTA		Županija		Lokacija objekta (zaokružiti)				
	Koordinate očitane na lokaciji				a) zona zaštite b) zona nadziranja c) zaražena zona d) zona ograničenja:				
	Ime i prezime, broj telefona subjekta		Naselje		I II III				
	Adresa subjekta		Općina		e) izvan prethodnih zona ili područja				
OVO	Ime i prezime ovlaštenog veterinara i kontakt mobitel			Evidencijski broj					
	Ovlaštena veterinarska organizacija			POTPIS I PEČAT					
PREGLED	Datum kliničkog pregleda:			Ukupan broj svinja na objektu:					
				Broj nastambi/epidemioloških jedinica na objektu					
	Datum početka pojave kliničkih znakova bolesti:			Ukupan broj svinja koje su klinički pregledane:					
				Kategorije svinja na objektu (brojno stanje)					
	Opisati: ušnu markicu svinja s utvrđenim kliničkim znakovima bolesti, opis općeg stanja životinja, tjelesna temperatura, nalaz na vidljivim sluznicama i koži, ostale uočene simptome Uginuća se upisuju u razdoblju od prethodnih 15 dana	Kategorija	Ukupno	Klinički znakovi bolesti (uključujući i pobačaj)	Uginuća	Kategorija	Ukupno	Klinički znakovi bolesti	Uginuća
		Krmače				Prasad sisajuća			
		Nerasti				Prasad odbijena			
		Nazimice				Tov			
	Anamnestički podaci u posljednjih 15 dana:								
	Nalaz kliničkog pregleda:								
Evidencijski broj Obrasca za dostavu uzoraka na lab. pretraživanje (kada je primjenjivo)									

Tablica prevalencije

Broj svinja na objektu	Postotak oboljelih ili zaraženih svinja					
	2 %	5%*	10%	20%	25%	30%
< 10	sve	sve	sve	sve	sve	sve
10	10	10	10	8	7	6
20	20	19	16	10	8	7
30	30	26	19	11	9	8
40	40	31	21	12	10	8
50	48	35	22	12	10	8
60	55	38	23	12	10	8
70	62	40	24	13	10	8
80	68	42	24	13	10	8
90	73	43	25	13	10	8
100	78	45	25	13	10	9
120	86	47	26	13	10	9
140	92	48	26	13	11	9
160	97	49	27	13	11	9
180	101	50	27	13	11	9
200	105	51	27	13	11	9
250	112	53	27	14	11	9
300	117	54	28	14	11	9
350	121	54	28	14	11	9
400	124	55	28	14	11	9
450	127	55	28	14	11	9
500	129	56	28	14	11	9
600	132	56	28	14	11	9
700	134	57	28	14	11	9
800	136	57	28	14	11	9
900	137	57	28	14	11	9
1000	138	57	29	14	11	9
1200	140	57	29	14	11	9
1400	141	58	29	14	11	9
1600	142	58	29	14	11	9
1800	143	58	29	14	11	9
2000	143	58	29	14	11	9
3000	145	58	29	14	11	9
4000	146	58	29	14	11	9
5000	147	59	29	14	11	9
6000	147	59	29	14	11	9
7000	147	59	29	14	11	9
8000	147	59	29	14	11	9
9000	148	59	29	14	11	9
10000	148	59	29	14	11	9
> 10000	149	59	29	14	11	9

CI = 0.95

*u slučaju sumnje na ASK uzima se broj određen za 5% prevalenciju